

YEGAH MUSICOLOGY JOURNAL

<https://dergipark.org.tr/en/pub/ymd>

e-ISSN: 2792-0178

Makalenin Türü / Article Type : Araştırma Makalesi/ Research Article

Geliş Tarihi / Date Received : 25.07.2025

Kabul Tarihi / Date Accepted : 29.08.2025

Yayın Tarihi / Date Published : 30.09.2025

DOI : <https://doi.org/10.51576/ymd.1750809>

e-ISSN : 2792-0178

İntihal/Plagiarism: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and confirmed to include no plagiarism.

KORO ŞEFLİĞİ VE ORKESTRA ŞEFLİĞİ ARASINDAKİ BENZERLİK VE FARKLILIKLARIN İNCELENMESİ

KARABULUT, Yiğit¹

ÖZ

Bu araştırmada koro şefliği ve orkestra şefliği arasındaki benzerlik ve farklılıkların incelenmesi hedeflenmiştir. Araştırma betimsel türde ve tarama modelindedir. Araştırma verileri görüşme tekniği ile elde edilmiş olup, veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Kullanılan sorular “koro şefliği” ve “orkestra şefliği” alanında ayrı hazırlanmıştır. Sorular hazırlarken biri koro şefi/akademisyen, diğeri müzik eğitimcisi akademisyen olmak üzere toplam iki uzmandan görüş alınmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, devlet konservatuvarlarında, TRT (Türkiye Radyo Televizyon Kurumu)’de ve CSO (Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası)’da koro şefliği veya orkestra şefliği yapmakta olan katılımcılar oluşturmaktadır. Araştırma sonuçlarında, koro şefinin eğitici ve yönetici olduğu, orkestra şefinin yönetici olduğu tespit edilmiştir. Koro üyelerinin eğitilmesi gerektiği fakat orkestra üyelerinin önceden eğitilmiş olduğu görülmektedir. Orkestra şefinin yönetici olduğu, yönetimin prova ve konseri kapsadığı tespit edilmiştir. Koroya eğitim verilmesi durumunun koro şefliğini orkestra şefliğinden ayıran önemli

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Batman Üniversitesi, Müzik Bölümü, yigit.karabulut@batman.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-8326-7760>

bir farklılık olduğu görülmektedir. En temel farklılık olarak koro müziğinin insan sesi ile yapılması, orkestra müziğinin enstrüman ile yapılması, en temel benzerlik olarak ise şeflik vuruş teknikleri görülmektedir. Orkestrada yalnız müzik yönetilirken, koroda hem müzik hem söz vardır. Koro şefi ses ve sözü yönetir. Yönetim teknikleri açısından farklılıklardan biri orkestra şefliğinde baget kullanılması, koro şefliğinde kullanılmaması durumudur. Orkestrada genel bir vuruş bütünlüğü olduğu, koroda ise daha esnek, daha çok söze, nota zamanına bağlı olarak koro şefinin hareket edebildiği görülmektedir. Orkestra şefliği yapan bir bireyin koro şefliği konusunda, koro şefliği yapan bir bireyin orkestra şefliği konusunda yönetim olarak temel benzerliklerden faydalanarak yönetim yapabileceği tespit edilmiş; fakat bunun meslek olarak “koro şefi” ya da “orkestra şefi” olmak için yeterli olmayacağı da tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: koro şefliği, orkestra şefliği, şeflik, yönetim, teknik.

EXAMINING THE SIMILARITIES AND DIFFERENCES BETWEEN CHORAL CONDUCTING AND ORCHESTRA CONDUCTING

ABSTRACT

This research aims to examine the similarities and differences between Choral Conducting and Orchestra Conducting. This is a descriptive study based on the survey model. Interview technique and semi-structured questions were used as data collection tools. The questions used were prepared separately for “Choral Conducting” and “Orchestra Conducting”. While preparing the questions, 2 experts were consulted. The study group consisted of participants who were working as choral conductors or orchestra conductors in State Conservatories, TRT and CSO. It was determined that the orchestra conductor’s conducting includes rehearsals and concerts. It is seen that the situation of providing training to the choir is an important difference that distinguishes choral conducting from orchestral conducting. The most fundamental difference is that choral music is performed with the human voice, orchestral music is performed with instruments, and the most basic similarity is seen in conducting techniques. While in an orchestra only music is conducted, in a choir there is both music and words. One of the differences in terms of management techniques is the use of the baton in orchestra conducting, but not in choir conducting. The findings indicate that there is a general integrity of beat in the orchestra, whereas in the choir, the conductor can move more flexibly, depending more on the words and note time. It has been determined that an individual

who conducts an orchestra can apply their skills to choral conducting and an individual who conducts a choir can conduct orchestral conducting by utilizing basic similarities in terms of management, but it has also been determined that this will not be sufficient to be a “choir conductor” or “orchestra conductor” as a profession.

Keywords: Choir conducting, orchestra conducting, conductor, conducting, technique.

GİRİŞ

Koro şefliği (eğitciliği-yöneticiliği) ve orkestra şefliği arasındaki farklılıkların ve benzerliklerin incelenmesi amacıyla yapılan bu bilimsel araştırmayı daha anlaşılabilir kılmak amacıyla ilk olarak koro ve orkestra müzik türüyle ilgili genel bilgilere yer verilmiştir.

İnsan sesi en eski, en doğal ses üretme aracıdır. Bu araç, insanın var olması ile birlikte ortaya çıkmıştır ve tarih öncesinden günümüze belirli amaçlarla kullanılmıştır.

Müzik tarihinde insan sesi, çalgılardan eskiye uzanmaktadır. Tarih öncesi toplumlarda şarkı olmakla birlikte melodiye veren çalgı yoktur. Taş devri insanı, çalgılara yönelmekte bir neden bulamamıştır. Ona göre melodi, insan sesinin alanına girer. Buradan hareketle, müziğin şarkı söylemekle başladığı görülmektedir (Say,2009:167).

“Yunanca “Khoros”, Latince “Chorus”, İtalyanca “Coro” sözcükleriyle ifade edilen ve dilimizde de “Koro” olarak yerleşen bu terim, tek ve çok sesli müzik yapıtlarını seslendirmek üzere bir araya gelen seslendirici-yorumcu(icracı) topluluğu anlamında kullanılmaktadır. Bu topluluğun söylediği söz ve şarkı, seslendirdiği vokal müziğe de koro denir. Kısa ve özlü bir tanımla koro; sayısal oluşum, ses türü, ses kapasitesi ve tını bakımından dengeli, önceden belirlenen bir modele uygun olarak tek ya da çok sesli müzik yapıtlarını seslendirme-yorumlama amacıyla oluşturulan, etkinlikleriyle toplumun kültür ve sanat yaşamına katkıda bulunan ses topluluklarıdır” (Çevik,1999:43).

Çeşitli çalgıların oluşturduğu ve uyum içerisinde birlikte icra ederek eser seslendiren topluluğa orkestra denir. Birçok dilde aynı sözcükle yer alan terimin kökeni, antik Yunan’daki “orchestra”dır: Antik tiyatrodan orkestra sahne ve seyirciler arasındaki boşluğa deniyordu.

Orkestrada icra birlikteliği sağlayarak orkestra üyelerinin müzikal ifade açısından uyum içerisinde olmalarını sağlamak üzere onlara liderlik eden kişiye orkestra şefi denir. Orkestranın sanatsal, icrasal her tür detayına hâkim olan orkestra şefi, ritmik kalıpları ve tempoyu belirtmek, parti girişlerini göstermek, müzikal dinamik değişikliklerini uygulamak, ses dağılımı ve dengesini gözetmek, icra hatalarını düzeltmeye yardımcı olmak ve icranın anlaşılır, müzikal bütünlük içinde sunulmasını sağlamak görevlerini yapmaktadır (Say,2009:214).

“Koro yöneticisi öncelikle bir eğiticiidir. Onun sorumlulukları, bazen müziksel çevreyi aşarak, sosyal, kültürel ve eğitsel kimliğini ön plana çıkartmayı gerektirebilir. O yönettiği topluluğun lideridir. Koro üyeleri arasında, birlikte müzik yapmaktan kaynaklanan ve özünü müzik sevgisinden alan, dostluk, kaynaşma, dayanışma, etkileşme ve paylaşma duygularının gelişerek pekişmesi, ancak onun etkileyici, yönlendirici ve güven verici kişiliğiyle gerçekleşebilir. Yöneticinin, yerine göre bireylere karşı açık, hoşgörülü, insancıl, sevgi ve saygıya dayalı davranışları, zaman zamanda müziğin iç disiplininin hareketle, sabırlı ancak ödünsüz, gerektiğinde bazı yaptırımları uygulamadaki kararlılığı, koronun kendi içinde ve çevresiyle etkileşmesinin yanında, müziksel birikimlerini geliştirmesi bakımından da büyük bir önem taşımaktadır. Koro yöneticisinin sağlam bir mesleki (müziksel açıdan) birikime gereksinmesi vardır. O aynı zamanda kendi alanında bir teknisyendir fakat yeterli müziksel birikime sahip olan bazı yöneticiler zaman zaman koronun karşısında başarısızlığa uğrayabilirler koroyla bütünleşemez ve onu hissedemezler. Koro üyelerinin ruh sağlığını önemseyen, belirleyeceği hedefler ve motivasyonlarla topluluğunu sürekli etkin ve verimli kılan, çalışma isteği uyandıran ortamları hazırlayabilen bir yönetici, müziksel başarının o doyumsuz tadını ve onurunu korosuyla birlikte paylaşacaktır” (Çevik,1999:143).

Amaç ve Önem

Bu araştırmada koro şefliği (eğiticiiliği-yöneticiliği) ve orkestra şefliği arasındaki farklılıkların ve benzerliklerin incelenmesi hedeflenmektedir. Araştırmanın temel amacı bu iki alanın birbirinden farklı olduğunu ama bazı yönlerde benzerlikler de içerdiğini vurgulamaktır. Orkestra ve koroların liderleri konumunda olan şefler ve şeflik süreçleri ile ilgili bu kavramların incelenmesi, bu alanlar ile ilgili güncel literatüre katkı sağlamak açısından önem taşımaktadır.

Problem Durumu

Bu araştırmanın problem cümlesi “Koro şefliği ve orkestra şefliği arasındaki benzerlik ve farklılıklar nelerdir?” olarak belirlenmiştir. Her iki alan da şeflik alanı olmasına rağmen ismen farklı oldukları görülmektedir. Pratikte ve teoride ne tür farklılıklar, benzerlikler olduğu ve şeflerin kendilerinin bu farklılık ve benzerlikleri nasıl ifade ettiklerine değinilecektir.

Alt Problemler

1. Koro yönetimi ve orkestra yönetimi arasındaki benzerlik ve farklılıklar nelerdir?
2. Koro müziği ve orkestra müziği arasındaki farklılığın yönetim stillerine etkileri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırma nitel araştırma yöntemi çerçevesinde, durum çalışması modelinde/deseninde yürütülen betimsel bir çalışmadır ve tarama modelindedir. Tarama modeli, geçmiş olmuş veya hali hazırda

var olan bir olayı, durumu olduğu gibi tespit etmeyi hedefleyen bir araştırma yaklaşımıdır. Bu modelde, araştırma konusu olan olay, birey ya da nesne, kendi doğal koşulları içinde ve herhangi bir müdahalede bulunulmadan incelenir. Araştırmacının amacı, var olan durumu değiştirmek ya da etkilemek değil, onu olduğu gibi gözlemleyerek belgelemektir. Çünkü araştırılan konu zaten mevcuttur ve önemli olan, bu durumu doğru ve uygun bir şekilde ortaya koyabilmektir (Karasar, 2019: 109).

Etik

Araştırmanın etik kurul izni Batman Üniversitesi Etik Kurulu tarafından 24.07.2025 tarih ve 2025/8 sayılı karar ile alınmıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada elde edilen verilere; alan ile ilgili literatürden ve devlet konservatuvarlarında, TRT (Türkiye Radyo Televizyon Kurumu)’de ve CSO (Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası)’da koro şefliği veya orkestra şefliği yapmakta olan katılımcılara görüşme tekniği kullanılarak ulaşılmıştır. Görüşmeler aracılığı ile bireylerin yaşam öyküleri derinlemesine incelenebilmektedir. Bu görüşmelerin rastgele bir biçimde yapılmasından ziyade, bir odak çerçevesinde oluşturulması ise yarı yapılandırılmış görüşme formları ile olmaktadır (Atkinson, 2012). Bu kapsamda, araştırmacı tarafından yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur. Kullanılan sorular “koro şefliği” ve “orkestra şefliği” alanında ayrı hazırlanmıştır. Soruları hazırlarken bir koro şefi/akademisyen bir müzik eğitimcisi akademisyen toplam 2 uzmandan görüş alınmıştır.

Veriler araştırmacı tarafından yüz yüze toplanmıştır. Verilerin bu şekilde toplanması neticesinde katılımcılar öğrenme deneyimlerini, gözlemlerini, duygularını, geçmiş ve geleceğe dair düşüncelerini sözlü yaşam öyküsü biçiminde ifade etmişlerdir. Veri toplama sürecinin görüşmeler temelinde yürütülmesi, anlatı araştırmalarında Atkinson’un (2012) belirttiği avantajların öne çıkarılmasını sağlamıştır. Bu avantajlar:

- Bireyin yaşantısı ile ilgili daha net bir bakış açısı geliştirilmesini ve bireyin duygularının daha iyi anlaşılmasını sağlamıştır.
- Bireyin yaşamına ilişkin iç görüşü hakkında bilgi edinilmiştir.
- Bireyin kendince önemli gördüğü olayların öncesi ve sonrası diğer bir ifade ile kronolojisi anlaşılmıştır.

- Bireyin yaşam öyküsü dinlenirken, geçmişin muhasebesi ve yaşamından memnuniyeti hakkında fikir edinilmiştir.

Tüm bu avantajlar düşünüldüğünde veri toplama sürecinde araştırmacının rolü bireyin hayatını araştıran bir dedektiften ziyade “araştırma temelli arkadaşlık” şeklinde betimlenmiştir.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi tekniği metinlerin, belgelerin, dokümanların, temaların içeriklerini birtakım kurallara bağlı kalarak nesnel bir şekilde analiz edebilmeye yarar. İçerik analizi, “iletilerin açık olan içeriğinin nesnel ölçülebilir ve doğrulanabilir bir açıklamasını yapabilmek amacıyla kullanılmaktadır” (Fiske, 1996:176).

. içerik analizini “iletişimin açıklanan içeriğinin yansız, sistematik sayısal tanımlarını yapan bir araştırma tekniği” olarak tanımlamaktadır. Bu tanımda yansızlık önemli bir özelliktir. Krippendorff ise içerik çözümlemesini “bir mesajın içindeki verilerden yinelenebilir ve değerli çıkarımlar yapan araştırma tekniği” olarak tanımlamaktadır. Krippendorff bu tekniği kullanan diğer araştırmaların aynı verileri kullanarak benzer sonuçlar elde etmesini beklemektedir (Aziz, 2015:133-134).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu devlet konservatuvarlarında, TRT (Türkiye Radyo Televizyon Kurumu)’de ve CSO (Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası)’da koro şefliği veya orkestra şefliği yapmakta olan 2 koro şefi, 1 orkestra şefi oluşturmaktadır.

Uzman	Kurumu	Alanı	Unvanı	Mezun Olduğu Üniversite
X	Ankara Üniversitesi Devlet Konservatuvarı- TRT	Koro Şefi	Prof.	Gazi Eğitim Enstitüsü
Y	Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı	Koro Şefi	Dr.	Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi Koro Sanat Dalı
Z	Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı – C.S.O	Orkestra Şefi	Doç.	Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı- Tchaikovsky Konservatuvarı

Tablo 1. Çalışma Grubu.

KURAMSAL ÇERÇEVE

“Vokal müzik” olarak adlandırılan ses müziği, İlk Çağ uygarlıklarından günümüze uzanmaktadır. İlk Çağ uygarlıklarında dinsel törenlerde kullanılmıştır. Bu çağlardaki uygulamalar sanatsal amaçlı değil, ritüel amaçlıydı; müzik yapma, şarkı söyleme bilinciyle gerçekleşmiyordu.

Vokal müzik, İlk Çağ’ın yüksek kültürlerinde yer almaktadır. Bu kadim kültürlerin başlıcaları, Mezopotamya, Mısır ve Anadolu uygarlıklarıdır. M.Ö. 2000 dolaylarında Sümer dualarının rahip ve korosunun karşılıklı söylediği “responce” ve iki koronun değişimli olarak söylediği “antiphone” biçimleriyle ileri bir yapılanma gösterdiği bilinmektedir (Say, 2009:173).

“Kültür oluşturabilen canlılar olarak insanlar, bu oluşumdaki en etkili araç olan şarkı söylemeyi hem birey hem de toplu olarak bir arada ve birlikte yapabilmektedirler. Koro tek tek değil de topluca şarkı söylemek için oluşturulan topluluk şeklinde de tanımlanmaktadır” (Apaydın, 2006).

Antik Yunan tiyatrosunda başlıca öğelerden biri korodur. Düşüncede ve sanatta önemli bir yükseliş sergileyen Yunan tiyatrosunda koronun irdeleyici ve geliştirici gücü, insanlığa değerli mesajlar bırakmıştır. Avrupa kültüründe koro, Hristiyanlıkla eş zamanlı başlamıştır. Kilise şarkıcılarından oluşan topluluğa eski Yunanca’dan gelen “Choros” denmiştir. Ancak aynı terim daha sonra dindışı şarkılar söyleyen topluluklar için de kullanılmıştır (Say,2009:176).

Koro Türleri;

- Oluşumlarına göre; karma korolar, kadın koroları, erkek koroları, çocuk koroları
- Sayısal oluşumlarına göre; oda koroları, büyük korolar
- Müzik türlerine göre; geleneksel Türk sanat müziği koroları, geleneksel Türk halk müziği koroları, tasavvuf müziği koroları, çok sesli korolar, kilise koroları, opera koroları, madrigal koroları
- Kuruluş amaçlarına göre; profesyonel (mesleki) korolar, amatör (özengen) korolar
- Yaş gruplarına göre; çocuk koroları, yeni yetme koroları, gençlik koroları, yetişkin korolarıdır.

Çok sesli korolar, ses gruplarından oluşur. İnce sesler soprano ve alto, kalın sesler ise tenor ve bas’tır. Koristlere eğitim veren okullar, köklü bir tarihe sahiptir ve dördüncü yüzyılın başlarına kadar uzanır. Bu okullar, schola cantorum bazen de orphanotrophia (yetim çocukların eğitim aldıkları ve barındıkları yer) olarak anılmıştır (Garretson, 1993:8). XIX. yüzyılda koral topluluklarda olağanüstü bir artış olmuştur. İngiltere’de, Almanya’da, İskandinav ülkelerinde ve

Amerika’da koral şarkı söyleme, özellikle endüstriyel toplumlarda ve büyük şehirlerde yaşayan birçok insan için önemli bir aktivitesi haline gelmiştir (Garretson, 1993:114).

“Bir çalgı virtüözü çalgısını kullanarak, tekniği ve müzik kültürüyle, bir müzik yapıtını yorumlar ve ona yaşam verir. Bir koro yöneticisi de bu görevini, çalgı yerine, korosunu kullanarak yapar. Burada çalgı virtüözüyle koro yöneticisinin yaptıkları arasında genelde bir benzerlik olmasına karşın, konuya derinliğine bakıldığında, bazı ayrıcalıkların var olduğu görülür. Örneğin, bir piyano virtüözünün ellerinin altındaki tuşlar cansızdır. Ama bir koroyu oluşturan bireyler, akli olan, düşünen, daha açık bir deyimle, kişiliği olan varlıklardır. Her ne kadar cansız tuşlara can vermek kolay iş olmasa da canlılardan oluşan bir topluluğu bütünleştirmek ve onları piyanonun tuşları gibi kullanarak bir yapıta yaşam vermek kolay olmayacaktır. Bu nedenle iyi bir yönetici, korosunu oluşturan bireyleri üstüste koyup onlardan dev bir insanı yaratan ve o dev insandan tek bir ses elde eden, aynı zamanda o tek insanı kolayca yöneten kişi olarak tanımlanabilir” (Egüz,1981:83).

Koro yönetimi, koro eserinin icrası sırasında, koro şefinin eserde yer alan müziksel ifadeleri iletmek için bedensel hareketleri, el, kol, jest, mimik kullanarak topluluğu yönlendirmesi ve böylece icrayı müziksel olarak şekillendirmesi eylemidir. Yönetimin gerçekleşmesi için üç ön koşul gerekmektedir: eser, koro ve şef. Koro yönetimi, şefin partisyonda yer alan eserin müziksel var oluşunu içselleştirip koroya aktarabilme amacını taşır. Bunun için şefin müzik teorisi, armoni, form ve işitme yeteneği açısından yeterli olması, bu donanımı içeren bir eğitim formasyonuna sahip olması gerekmektedir. Koristlerin, mesleki müzik eğitimi almış olmaları ve ses eğitimi almış olmaları önceliklidir (Say, 2009:312).

Koro yöneticisinin görevini tam ve kusursuz yapabilmesi için, köklü bir eğitimden geçmiş olması ve birtakım özelliklerinin bulunması gerekmektedir. Nasıl bir çalgı virtüözünün çalgı tekniği yanında iyi bir müzik kültürünün olması aranıyorsa, koro yöneticisinin de yeterli müzik kültürü bilgisine ek olarak, koroyu oluşturan bireylerin, kültürel ve eğitimsel eksiklerini tespit etmesi, deneyimlemiş olması, topluluğunu bütünüyle tanıyarak eğitim ve yönetim aşamalarını yürütebilecek kültür, bilgi ve tekniği kazanmış olması, topluluğu tarafından kabul görerek saygı duyuluyor olması beklenir (Egüz,1981:83).

Koro yöneticisi olacaklarda, ön koşul olarak:

- Hassas bir müzik kulağı
- Güvenilir bir müzik belleği
- Koro yöneticisi olmaya elverişli bir kişilik aranır.

Türkiye’de koro yöneticisi terimi, akla koroyu yöneten kişiyi getirmektedir. Fakat koro çalışmalarında eğitim ile yönetimi birbirinden soyutlamak mümkün değildir. Korosunda ses

bütünlüğünü ve gelişimini ele alan bir koro yöneticisi, korosunu eğitirken yönetecek, hatta yönetirken de eğitecektir (Egüz,1981:83).

Koro yöneticisinin, içselleştirerek derinleştirmesi gerekenler:

- Yönetim tekniği
- Çokseslilik
- Müzik ve dil ilişkisi
- Koro müziği literatürü
- Form ve stil bilgisi
- Piyano çalabilmesi

Orkestra, bir topluluk olarak 400 yıllık bir tarihsel sürece uzanmaktadır. Tarihte orkestra ilk olarak opera sanatında yer almıştır. Monteverdi'nin "Orfeo" eseri 1607 yılında sahnelenmiştir ve bunun ilk örneğidir. Bu yapıtta 36 çalgı yer almakta ve dağılımı 4 trombon,2 lavta, 2 klavikord, 1 arp, 2 org, 2 kornet, 1 regal, 1 flageolet, 1 askeri boru ve 20 yaylı çalgıdır (Say,2009:212).

"Orkestranın ortaya çıktığı 17.yy. başlarından Barok döneme kadar, orkestranın birliği, sürekli bas ya da cembalo çalıcısının verdiği tempolarla sağlanmaktadır. Johann Stamitz, orkestrasını yönetirken sadece el kol hareketlerinden faydalanmış, Lully ise orkestrayı elinde tuttuğu büyük bir asa yardımıyla idare etmiştir" (Yöndem, 2005:7).

Yöndem (2005)'e göre gerçek anlamda orkestra şefi, Ortaçağ'dan 17.yy'a kadar yoktur. Öncül görevi birlik sağlamak olan şef, el kol hareketleri aracılığıyla icrada genel temponun devamlılığını sağlayan, çoğunlukla besteci ve şefliği ellerindeki kağıt rulolar yardımıyla yapan kişilerdir. Hatta besteci Lully'nin, elindeki asayı yere vurarak orkestrayı yönettiği bilinmektedir, 1687 yılında "Te Deum" adlı eserini yönetimi esnasında asayı yanlışlıkla ayağına vurarak kangren olmuş bundan iki ay sonra da hayatını kaybetmiştir." (Tura, 2010:6).

"17. yüzyılda çalgıların gelişimi ve orkestra kavramının oluşmaya başlamasına paralel olarak şeflik kimliği de büyük ölçüde önem kazanmıştır. Orkestrayı baton ile idare eden ilk şefin aynı zamanda Manheim Okulu'nun kurucusu olan J. W. Stamitz olduğu belirtilmektedir" (Akkaya, 2012:6).

Şeflik birbirinden oldukça farklı uygulamaların eş zamanlı olarak görüldüğü bir geçiş süreci ile gelişmiştir. 17.yy başlarında operanın gelişmesiyle birlikte, vokal eserlerde ve operada klavsen çalgısıcı ve başkemancı beraber, "Eş-Yönetim" olarak adlandırılacak sistemde klavsen çalgısı ritm tutarak, başkemancı ise yay hareketleriyle orkestrayı yönlendirmekteydi. Bu yönteme ek

olarak elinde bir kâğıt rulo veya asa yardımıyla bütün ekibin önünde durarak yöneten üçüncü bir yönetici tipi ortaya çıkmıştır. Claudio Monteverdi'nin, Venedik operasının başında görevliyken bu tekniğin en önemli ustalarından olduğu görülmektedir. Bununla eş zamanlı olarak oratoryo sanatının gelişmesiyle Almanya'da kilise orgu çalgıcıları aynı zamanda da eserleri yönetmekteydi. Bu yöntemin en önemli temsilcileri Bach ve Händel'dir (Bayramoğulları, 2014:4).

“Müzik dinleyicisi, şefin elindeki değnekle belirttiği vuruşların ritmik hareketi kesinleştirdiğini, ama görevin bununla sınırlı olmadığını anlayabilir. Çünkü vuruşlar için tek el yeterli olmasına karşın orkestra şefi iki elini kullanır ve bununla da kalmayıp bedensel hareketlere de yönelir. Müziksel anlatımı belirginleştirmeyi amaçlayan ve kendiliğinden gelişen bu hareketlerin abartılı olması gerekmez. Şefin hedefi, her çalgının ve çalgı grubunun katkısını ve orkestrada bütünlüğü sağlayacak şekilde birleştirmektir. Bunu başarmanın derininde, yorumlanacak eserin en ince ayrıntısına kadar özenli bir müzikal çözümleme çalışmasından geçirilmiş olması vardır. Stil tutarlılığı ve yorum kavrayışı, el, kol, beden hareketleriyle değil, müzikal ifadenin şefin kafasında aydınlanmasıyla anlam kazanır. Orkestra provalarının verimli geçmesi de buna bağlıdır” (Say,2009:215).

Şef, orkestra yönetirken yapıtın notalarını önünde yer alan partisyona bakarak müziğin akışı boyunca sayfaları çevirerek takip eder.” Partisyon” ya da Almanca söylenişıyla “partitur” teriminin kısa tanımı şöyle olabilir: Bir orkestranın ya da çalgı topluluğunun seslendirdiği eserin müzik yazısıyla gösterildiği sayfalar bütününe partisyon denir. Bu müzik yazısının sergilediği bütün, orkestrada sadece kendi partisyle ilgilenen müzikçinin önündeki notalar gibi değildir; partisyon, orkestra şefine bütün çalgı partilerini aynı sayfa üzerinde görme olanağı verir: Sırasıyla tahta ve bakır üflemeliler, vurmaları, yaylılar (Say,2009:215).

Mimaroglu (1987)'nin belirttiği üzere, “Tempoyu el yerine değnek yardımıyla vermek 19. yy'dan günümüze kadar, kimi zaman yaygınlıkla başvurulmuş, kimi zaman da unutulmuş bir yöntem olmuştur. Beethoven, Mendelssohn ve Weber'in değnek kullanarak orkestrayı yönettikleri, buna mukabil Ludwig Spohr Londra'da değnek kullanırken, dinleyiciler yepyeni bir şey görmüş gibi şaşırarak bilinmektedir. 19.yy.'ın sonlarında değnek kullanan şef sayısı az iken 20.yy.da değnek sıklıkla kullanılmaya başlanmıştır.”

Günümüzde halen orkestra şefleri isteğe göre değnek ile ve değneksiz yönetmektedir. Değnek ile yönetmenin temelinde temponun daha net olarak görülebilmesi yer almaktadır. Elle yönetmede ise çubuğun sağ eli kullanışsız hale getirdiği düşünülmektedir. Değneksiz yönetim esnasında eller ve parmakların daha serbest olduğu ve müziksel ifadenin daha iyi aktarıldığı düşünülmektedir. Stokovski de batonsuz yönetmenin avantajını “bir baton yerine parmaklarını kullanarak on batona sahip olmak” olarak aktarmaktaydı (Feridunoğlu, 2004, akt., Vural, 2010:35).

BULGULAR

Koro Yönetimi ve Orkestra Yönetimi Arasındaki Benzerlik ve Farklılıklara İlişkin Bulgular

X uzmanı, koro yönetimi ve orkestra yönetiminin aralarında belirgin farklılıklar barındırmakta olduğunu belirtmiştir. Bu bağlamda X uzmanı, “Koro şefinin eğitici ve yönetici, orkestra şefinin sadece yönetici” olduğunu aktarmıştır. “Birisinin koro eğitimi ve yönetimi diğerinin ise orkestra yönetimi” olduğunu belirtmiştir. Koro üyelerinin “eğitilmesi gerektiğini ama bir orkestrada üyelerin önceden eğitilmiş” olduğunu, koro şefinin “önce eğitici” olduğuna değinmiştir. Birisinde “sesini kullanmak için eğitilen insan, diğerinde ise cansız bir madde olan bir enstrümanı çalmak üzere eğitilen insan” olduğunu aktarmıştır. Birisinde “insanın sesini kullanmak için eğitildiğini ve daha sonra ses gruplarının eğitildiğini ve daha sonra koronun eğitildiğini bu sebeple eğitici ve yönetici” dendiğini belirtmiştir. Orkestra şefinin “orkestra yöneticisi olduğunu, yönetimin prova ve konseri kapsadığını, eğitimin ise bir koroyu konser yapacak hale getirme sürecini kapsadığını ve en temel farkın bu olduğunu” aktarmıştır. Yöneticinin “prova ve konser yaptığını eğitimi kapsamadığını fakat koro eğitici ve yöneticisinin, koro eğitimi ile ilgili tüm aşamaların kurulmasını, oturma düzeni, toplu ses eğitimi, müzikalite vb. bir koroda bulunması gereken bütün gereklilikleri yerine getirmek durumunda” olduğuna değinmiştir.

Eğitme aşamalarının tümünün farklılık olduğunu, prova ve yönetme aşamalarında benzerlikler bulunduğunu ve bunların iki şefin de partileri çalışılmış eğitilmiş olan orkestra veya koro önünde olduğunu, ikisinin de grupları olduğunu, solistler olduğunu ve temel yönetim tekniği olarak benzerlik gösterdiğini belirtmiştir. Beste tekniği bakımından çalgı ile çalınabilen nota ajilitelerinin insan sesi ile seslendirilemeyebileceğini bu sebepten orkestra partilerinin okunmasının koroya göre daha zor olduğunu aktarmıştır. Koro ve orkestranın birlikte bulunduğu eserlerde koro eğiticisinin koroyu eğittiğini; orkestra şefinin ise konser ve prova sırasında yönettiğini belirtmiştir.

Y uzmanı “işin sahneye çıkıp yönetme kısmının en son kısmı olduğunu bundan önce şefin bir öğretmen, bir eğitici olduğunu” aktarmıştır. Uzman kendini “koro eğitimcisi” olarak nitelendirmiştir. Şefliğin daha üst bir nokta olduğunu belirtmiştir. Koro şefinin hem bir öğretmen hem bir model olması gerektiğini, müziğin başladığı ana kadar bireysel davranışlarının çok eşsiz ve örnek olması gerektiğini aktarmıştır. Müzik ve yönetme kısmını en kolay kısım olarak aktaran uzman, “eğer bir koro iyi eğitilmişse ne şekilde yönetilirse yönetilsin koronun müzik yapacağını”

belirtmiştir. Yönetim esnasında doğru olanın mimik ve jestlerin aşırıya kaçmaması olduğunu aktarmıştır. Uzman, “çalgının şefe daha kolay cevap vereceğini ama söz konusu insan olduğunda her türlü psikolojik ve fiziki durumu göz önünde bulundurmak gerektiğini” belirtmiştir.

Y uzmanı farklılık olduğunu belirtmiştir. “Koro yöneten orkestra yönetir, orkestra yöneten koro yönetir.” düşüncesini doğru bulmadığını, dünyada bu alanların “choral conducting” ve “orchestral conducting” olarak ayrıldığını belirtmiştir. Orkestra şefliği programlarında “koro şefliği ile ilgili birkaç kredilik dersler alındığını; fakat bunun yeterli olmadığını” yüzeysel bilgilerle sınırlı kaldığını, değişik koro türleriyle karşılaşılınca ne yapılacağı konusunda yeterli olunamadığını aktarmıştır. “Bu iki işin yönetim işi olarak bambaşka alanlar olduğunu; fakat belirli ortak yanlarının da bulunduğunu” belirtmiştir. Uzman örnek olarak şöyle bir aktarımda bulunmuştur: “Ehliyet türleri farklıdır; örneğin, tır ehliyeti ile binek araç ehliyeti aynı değildir. Oysa her iki araçta da üç pedal, bir direksiyon ve vites bulunur. Peki, neden farklı ehliyetler gereklidir?” Çalgı müziği ile vokal müzik arasında büyük farklılıklar bulunduğunu ifade eden uzman, çalgı müziğinde müziğin bir aracı (enstrüman) yoluyla icra edildiğini, vokal müzikte ise enstrümanın doğrudan insan sesi olduğunu belirtmiştir. Uzmana göre insan sesinde anlık değişimler yaşanabilirken, çalgı çalarken fiziksel olarak elde tutulan bir enstrümanın sunduğu sistematik yapı sayesinde icraya daha istikrarlı bir şekilde devam edilebilmektedir. Koronun biraz daha soyut, orkestranın ise biraz daha somut olduğunu aktaran uzman şöyle bir örnek vermiştir: “Televizyon izlerken sesi kapatalım, bir koro bir de orkestra izleyelim; orkestra üyelerinin enstrümanlarını tutuş pozisyonlarından ve hareketlerinden nasıl çaldığını az çok tahmin etmemiz mümkün olur, fakat koroda hiçbir şey anlayamayız, diyelim ki herkes ağzını çok iyi açmış, dudak hareketleri aynı ama entonasyon zayıf koroda bunu anlamak imkânsız.”

Z uzmanı bu konudaki görüşlerini şöyle aktarmıştır: “Var tabi. Bir defa biri insan sesi biri enstrüman. İkincisi partiyon olarak baktığınızda orkestra eserlerindeki yapılar daha çok katlanmıştır. Yönetim tekniği çok farklıdır; orkestra şefleri bagetle yönetiriz ama koroda bagetle yönetim yok. Bu da şeflik tekniği olarak farklı gereklilikler ortaya çıkartıyor. Bir enstrümancının sizi doğru kavramasıyla bir koro üyesinin kavraması arasında fark var, enstrümandan çıkan sesin oluşma süresi ile gırtlaktan çıkan sesin oluşma süreleri arasında farklılıklar var ve bunlar elinize yansımak durumunda. Baget kullanırken bagetin belirleyici noktası ucudur, bageti bıraktığınızda belirleyici nokta parmağınızın ucudur. Orkestranın sizin jestlerinizi anlamasıyla koronun jestleri arasında büyük farklılıklar vardır. Orkestrada genel bir vuruş bütünlüğü vardır, koroda böyle

değildir, koro daha çok söze, nota zamanına bağlı olarak koro şefi hareket edebilir. Bütün bunlar belirli başlı ayrılan noktalar ama kesinlikle adları şeflik olsa bile birbirleriyle bazı noktalarda karşılaşsalar bile hakikaten farklı uzmanlıklar. Diyeceksiniz ki koro şefleri orkestra eserleri çalışmıyor mu ya da orkestra şefleri koro eserleri çalışmıyor mu? İkisi de çalışıyor ama bu genel olarak sadece bir problem çıkmaması adına yapılıyor. Birbirlerinin derdini anlayabilmek amacıyla yapıyorlar.”

Koro Müziği ve Orkestra Müziği Arasındaki Farklılığın Yönetim Stillerine Etkisine Yönelik Bulgular

X uzmanı bu konudaki görüşlerini şöyle belirtmiştir: “Orkestra şefi, yönetimi baget ile yapar, koro şefi bagetsizdir bu farktır. Sebebi parmakların devreye girmesidir. Kolların, dirseklerin, mimiklerin ve beden dilinin koroya yansımalarıdır. Orkestrada dudak çalışmaz ama koroda çalışır. Koro şefi söyleyiş biçimi ve cümle girişlerini örnek vermelidir, orkestra şefi bütün çalgıları çalarak örnek veremez. Koro şefi gerekirse eseri sözlerini söylemiş gibi dudaklarıyla takip etmelidir. Koro müziğinde ses ve söz vardır. Koro şefinin karşısındaki koro her türlü psikolojik fiziki ortamdan etkilenir, ilk söyleyişten daha kötü söyleyebilir 20. söyleyiş çok iyi bir performans olacak gibi düşünülse de 21. söyleyiş daha kötü olabilir fakat orkestrada psikolojik durum bu kadar etkilemez. Koro müziği insanın kendi bedeninden çıkan bir ses diğeri ise insanın bedeni sayesinde cansız bir maddeden çıkan bir ses. Cansız çalgıyı canlı hale getirecek olan çalan kişidir ama insan sesi gibi değildir.”

Y uzmanı bu konudaki görüşlerini şöyle aktarmıştır: “Birisinde orkestra şefliğinde genellikle baget kullanıldığını görüyoruz, çok nadir bageti bıraktıklarını da görüyoruz ama genel olarak orkestra şefleri herkesin doğru sayması ve zamanı anlaması için baget kullanıyor. Koro şeflerinin genel olarak baget kullanmayı tercih etmediğini görüyoruz, ellerinizi serbest bıraktığınız anda bir parmağınızın hareketi koroyu değiştirebiliyor. En başta şef içinde araya bir aracın girmesi yönetim stilini değiştiriyor. Temel vuruş teknikleri her zaman aynıdır. Staccato yönetim bellidir, legato yönetim bellidir. Baget ve eli kullandığınız zaman ne şekilde yönettiğiniz değişir. Koroda sesi taşıdığınız için durum biraz daha farklı, eller daha önemlidir. Orkestrada artikülasyon var ama koro şefinin ihtiyacı olduğu kadar el ihtiyacı olmuyor orkestra şefinin. Bazı farklılıklar var ama sadece temel davranışların aynı olduğunu düşünüyorum.”

X uzmanı bu konudaki görüşlerini şöyle aktarmıştır: “Orkestrada yalnız müzik yönetilir koroda ise hem müzik hem söz vardır. Koro şefi ses ve sözü yönetir. Koro şefinin sözleri de yönetmesi gerekiyor; bu bir farklılıktır. Dil bilimini, dilleri iyi bilmek lazım prozodiyi, artikülasyonu, diksiyonu iyi bilmek lazım, orkestra şefinin bunları bilmesi şart değildir; fakat en ideali bilmesidir ama ne kadar bilirse bilsin koro eğitimi onun görevi değildir.”

Y uzmanı ise bu konudaki görüşlerini şöyle belirtmiştir: “Söz çok büyük bir farktır. Biri sözlü müzik biri sözsüz müzik, sözsüz müzikte istediğiniz söz hayal edebilirsiniz müziğin altına. Bu çok önemli bir farklılıktır. Anlatım açısından sözün işlevi çok büyüktür. Prozodi bazen çok büyük engel olabiliyor. Söz zaman zaman bizi sınırlandırıyor ama bakıyorsunuz ki bazen çok ileriye götürüyor. Koro müziğini baya şekillendiriyor ama söz ve müzik cümlesinin bütünü doğru olmalı.”

Z uzmanı bu konudaki görüşlerini şöyle aktarmıştır: “Kesinlikle doğru yansımadır. Yönetme teknikleri çok farklı ve insan sesi çok büyük bir unsur. Sözlü olması durumu, en büyük farklılık. Şunu da söylemek lazım; insan sesi en güzel enstrüman ve üzerine bir şey yok. Müzik eğitimi açısından da koro olmazsa olmazdır. Türkiye’de bugün klasik müzik istenilen seviyede değilse bunun tek ana sebebi koroları oluşturmamamızdır. Bugün her ilde korolarımız olsaydı, şu anda bu sorunları yaşıyor olmazdık. Koro sözlü olması sebebiyle insan için anlaşılır bir sanat. Sözlü olması şeflik tekniğine yansımadır.”

SONUÇLAR

Koro veya orkestra şefliği yapan uzmanların tamamı bu iki şeflik dalının birbirinden farklı olduğunu ama zaman zaman benzer yönlerin bulunduğunu belirtmişlerdir.

Koro şefinin eğitici ve yönetici olduğu, orkestra şefinin yönetici olduğu tespit edilmiştir. Koro üyelerinin eğitilmesi gerektiğini; fakat orkestra üyelerinin önceden eğitilmiş olduğu görülmektedir. Orkestra şefinin yönetici olduğu, yönetimin prova ve konseri kapsadığı tespit edilmiştir. Koroya eğitim verilmesi durumunun, koro şefliğini orkestra şefliğinden ayıran önemli bir farklılık olduğu görülmektedir.

En temel farklılık olarak koro müziğinin insan sesi ile yapılması, orkestra müziğinin enstrüman ile yapılması, en temel benzerlik olarak şeflik vuruş teknikleri görülmektedir.

Çalgı müziği ile vokal müzik arasında çok büyük farklılıklar bulunduğu, çalgı müziğinde bir aracıya müzik yaptırıldığı, vokal müzikte ise enstrümanın insan sesi olduğu görülmektedir. İnsan sesinde bir anda her şeyin değişebileceği; fakat elin altında bir enstrüman bulunduğu bir sistem

ile devam edilebileceği belirlenmiştir. Orkestrada yalnız müzik yönetilirken, koroda hem müzik hem söz vardır. Koro şefi, ses ve sözü yönetir. Koro şefinin sözleri de yönetmesi temel bir farklılıktır. Koronun müzik olarak daha soyut, orkestranın ise daha somut olduğu görülmektedir. Yönetim teknikleri açısından farklılıklardan biri orkestra şefliğinde baget kullanılması, koro şefliğinde kullanılmaması durumudur. Bunun sebebi olarak koro müziğinde şefin parmaklarının ve el hareketlerinin daha farklı olması gerektiği, koro müziğinin bu yönetim stiline daha etkin olduğu görülmektedir.

Şeflik tekniği olarak farklı gereklilikler olduğu dikkat çekmektedir, bir enstrümcünün şefi kavramasıyla bir koro üyesinin kavraması arasında farklılık olduğu, enstrümandan çıkan sesin oluşma süresi ile gırtlaktan çıkan sesin oluşma süreleri arasında farklılıklar olduğu ve bunların şefin yönetimine yansıdığı belirlenmiştir. Orkestra şefleri baget kullanırken bagetin belirleyici noktası ucudur, el ile yönetimde belirleyici nokta parmağın ucudur. Orkestranın şefin jestlerini anlamasıyla koronun jestleri arasında büyük farklılıklar olduğu ortaya çıkmıştır. Orkestrada genel bir vuruş bütünlüğü olduğu, koroda ise daha esnek, daha çok söze, nota zamanına bağlı olarak koro şefinin hareket edebildiği görülmektedir.

Orkestra şefliği yapan bir bireyin koro şefliği konusunda, koro şefliği yapan bir bireyin orkestra şefliği konusunda yönetim olarak temel benzerliklerden faydalanarak yönetim yapabileceği tespit edilmiş; fakat bunun meslek olarak “koro şefi” ya da “orkestra şefi” olmak için yeterli olmayacağı da tespit edilmiştir.

KAYNAKLAR

- Apaydın, M. (2006). Çocuk ve gençlik korolarının toplumun kültürel gelişimindeki yeri ve önemi. II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu Bildirisi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Akkaya, E. (2012) Orkestral Viyola Repertuarı İçin Çalışma Kılavuzu. Yayımlanmış Sanatta Yeterlik Tezi. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Atkinson, R. (2012). The life story interview as a mutually equitable relationship. In J. F. Gubrium, J. A. Holstein, A. B. Marvasti, & K. D. McKinney (Eds.), *The Sage handbook of interview research: The complexity of the craft* (2nd ed., pp. 115–129). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Aziz, A. (2015). Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri ve teknikleri. Ankara: Nobel Yayınları.
- Bayramoğulları, N. (2014). İlyas Musin ve Rus Orkestra Şefliği Okulu. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

- Çevik, S. (1999). Koro Eğitimi Yönetimi ve Teknikleri. Ankara: Yurtrenkleri.
- Egüz, S. (1981). Koro Eğitimi ve Yönetimi. Ankara: Ayyıldız.
- Fiske, J. (1996). İletişim çalışmalarına giriş. (S. İrvan, Çev.). Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Garretson, Robert L. (1993). Choral Music History, Style and Performans Practice. Colorado State University, Fort Collins.
- Karasar, N. (2019). Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar İlkeler Teknikler. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, 34.Basım.
- Mimaroglu, İ. (1987). Müzik Tarihi. İstanbul: Varlık Yayıncılık.
- Say, A. (2009). Müziğin Kitabı. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Say, A. (2009). Müzik Sözlüğü. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Say, A. (2010). Müzik Ansiklopedisi. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Tura, H. N. (2010). Opera Şefliği ve Senfonik Orkestra Şefliği Arasındaki Teknik Farklılıklar ve Güçlüklerin Karşılaştırmalı Analizi. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Vural, T. (2010). Lider Olarak Orkestra Şefi. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Yöndem, Ö. (2005). Orkestra Şefinin Eğitimcilik Yönü ve Orkestra Psikolojisi Üzerindeki Etkileri, Yayımlanmış Doktora Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.

EXTENDED ABSTRACT

This research aims to examine the similarities and differences between Choral Conducting and Orchestra Conducting. The main purpose of the research is to emphasize that these two fields are different from each other but also have similarities in some aspects. Examining these concepts related to conductors who are the leaders of orchestras and choirs and conducting processes is important in terms of contributing to the current literature on these fields. The problem statement of this research is “What are the similarities and differences between choral conducting and orchestra conducting?”. Although both fields are conducting fields, it is seen that they are different in name. What kind of differences and similarities there are in practice and theory and how the conductors themselves express these differences and similarities will be mentioned. The research is descriptive and survey model. The survey model is a research approach that aims to determine a past or present situation as it is. In this model, the event, individual or object that is the subject of

research is examined in its natural conditions and without any intervention. The aim of the researcher is not to change or influence the existing situation, but to observe and document it as it is. Because the subject under investigation already exists and the important thing is to be able to reveal this situation accurately and appropriately (Karasar, 2019: 109). The data in this study were collected through literature review and interviews from the literature related to the field and by using the interview technique with the participants who are working as choral conductors or conductors in state conservatories, TRT (Turkish Radio and Television Corporation) and CSO (Presidential Symphony Orchestra). Through interviews, the life stories of individuals can be analyzed in depth. Rather than conducting these interviews in a randomized manner, the creation of these interviews within the framework of a focus is done through semi-structured interview forms (Atkinson, 2012). In this context, a semi-structured interview form was created by the researcher. The questions used were prepared separately for “Choral Conducting” and “Orchestra Conducting”. While preparing the questions, a choral conductor/academician and a music educator/academician were consulted by a total of 2 experts. The data were collected face-to-face by the researcher. As a result of collecting the data in this way, the participants expressed their learning experiences, observations, feelings, thoughts about the past and future in the form of oral life stories. The data obtained were analyzed using content analysis. The content analysis technique is used to objectively analyze the content of texts, documents, themes by following certain rules. Content analysis is “used to provide an objective, measurable and verifiable description of the explicit content of messages” (Fiske, 1996, p. 176). Bernans Berelson defines content analysis as “a research technique that provides unbiased, systematic quantitative descriptions of the explicit content of communication”. In this definition, neutrality is an important feature. Krippendorff, on the other hand, defines content analysis as “a research technique that makes repeatable and valuable inferences from the data in a message”. Krippendorff expects other studies using this technique to obtain similar results using the same data (Aziz, 2015, pp. 133-134). All of the experts conducting choir or orchestra stated that these two conducting branches are different from each other, but that there are similar aspects from time to time. It was determined that the choir conductor is an educator and conductor, while the orchestra conductor is a conductor. This highlights that choir members need to be trained, but orchestra members are already trained. It was determined that the orchestra conductor is the conductor and the conducting includes rehearsals and concerts. It is seen that the situation of providing training to the choir is an important difference that distinguishes choral

conducting from orchestral conducting. The most fundamental difference is that choral music is performed with the human voice, orchestral music is performed with instruments, and the most basic similarity is seen in conducting techniques. It is seen that there are great differences between instrumental music and vocal music; in instrumental music, an intermediary makes music, whereas in vocal music, the instrument is the human voice. It was determined that in the human voice everything can change in an instant, but when there is an instrument at hand, it is possible to continue with a system. While only music is conducted in the orchestra, the choir has both music and words. The choir conductor directs the voice and the words. A fundamental difference is that the choir conductor also directs the lyrics. The findings indicate that the choir is more abstract in terms of music, while the orchestra is more concrete. One of the differences in terms of conducting techniques is the use of baton in orchestra conducting but not in choral conducting. The reason for this is that the conductor's fingers and hand movements should be different in choral music, and choral music is more effective in this management style. It is noteworthy that there are different requirements in terms of conducting technique, it was determined that there is a difference between an instrumentalist's grasp of the conductor and a choir member's grasp of the conductor, there are differences between the duration of the sound coming out of the instrument and the duration of the sound coming out of the larynx, and these are reflected in the conductor's management. When conductors use the baton, the determining point of the baton is the tip, while the determining point in conducting with the hand is the tip of the finger. It was found that there were big differences between the orchestra's understanding of the conductor's gestures and the choir's gestures. It is seen that the orchestra has a general unity of beat, whereas in the choir, the conductor can move more flexibly, depending more on the words and note time. It has been determined that an individual who conducts an orchestra can conduct a choir and an individual who conducts a choir can conduct an orchestra by utilizing basic similarities in terms of conducting, but it has also been determined that this will not be sufficient to be a “choir conductor” or “orchestra conductor” as a profession.